Budapest, 2001. november 6.

Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága
1015 Budapest
Donáti u. 35/45.

Tárgy: Kérelem kormányrendelet megsemmisítésére

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § b) pontja alapján azzal a kéréssel fordulunk Önökhöz, hogy alább közölt indokaink mérlegelésével szíveskedjenek

megsemmisíteni

a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet

módosításáról szóló 120/2001. (VI. 30.) Korm. rendeletet.

Az idézett jogszabály-hely ellentétes a Magyar Köztársaság Alkotmánya 18. §-ával („A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez”), 36. §-ával („Feladatai ellátása során a Kormány együttműködik az érintett társadalmi szervezetekkel.”) és 70/D. § (1) bekezdésével („A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.”).

A Kormány az említett jogszabály elfogadása előtt azt nem véleményeztette az Országos Környezetvédelmi Tanáccsal. Az Alkotmánybíróság 30/2000 (X. 11.) AB határozata alapján ez egyértelműen megállapíthatjuk, hogy ebben az esetben formai alkotmánysértés történt.

1465 Budapest, Pf. 1676 • Telefon: (1) 411-0509, 411-0510
Fax: (1) 266-0150 • E-posta: levego@levego.hu • Honlap: www.levego.hu

Ugyanakkor tartalmi alkotmánysértés is megállapítható, mivel a 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet úgy módosította a 120/2001. (VI. 30.) Korm. rendeletet, hogy ezzel az állam egyúttal csökkentette a környezet- és természetvédelem jogszabállyal biztosított szintjét, ami a 28/1994. (V. 20.) AB határozat szerint alkotmányellenes.

A tartalmi alkotmánysértés legkirívóbb esetét a 120/2001. (VI. 30.) Korm. rendeletben a 3. § tartalmazza:

> ***3. §*** *Az R. 13. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:*
> „"(3) Új autópálya, autóút esetében az út tengelyétől számított, legalább 50 m-es, az egyszámjegyű és kétszámjegyű országos közút, valamint új vasútvonal esetében legalább 25 m-es védelmi övezetet kell kialakítani.""

A módosított a 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet vonatkozó bekezdése eredetileg ugyanis az alábbi előírást tartalmazta:

„(3) Új autópálya, autóút esetében az út tengelyétől számított, legalább 100 m-es, egyszámjegyű és kétszámjegyű országos közút, valamint új vasútvonal esetében legalább 50 m-es védelmi övezetet kell kialakítani."

A védőtávolság ilyen mértékű csökkentése a környezet- és természetvédelem jogszabállyal biztosított szintjének jelentős csökkentését jelenti. Ezt egyértelműen ezt bizonyítja a Budapesti Műszaki Egyetem Útépítési Tanszéke által megjelentett tanulmány (Theories, methods and regulations related to environmental effects of traffic on public roads, Budapest, 1993) 35. oldalán található ábra, amely a gépjármű-forgalomból eredő károsanyagok koncentrációjának alakulását mutatja be a közúttól való távolság függvényében:

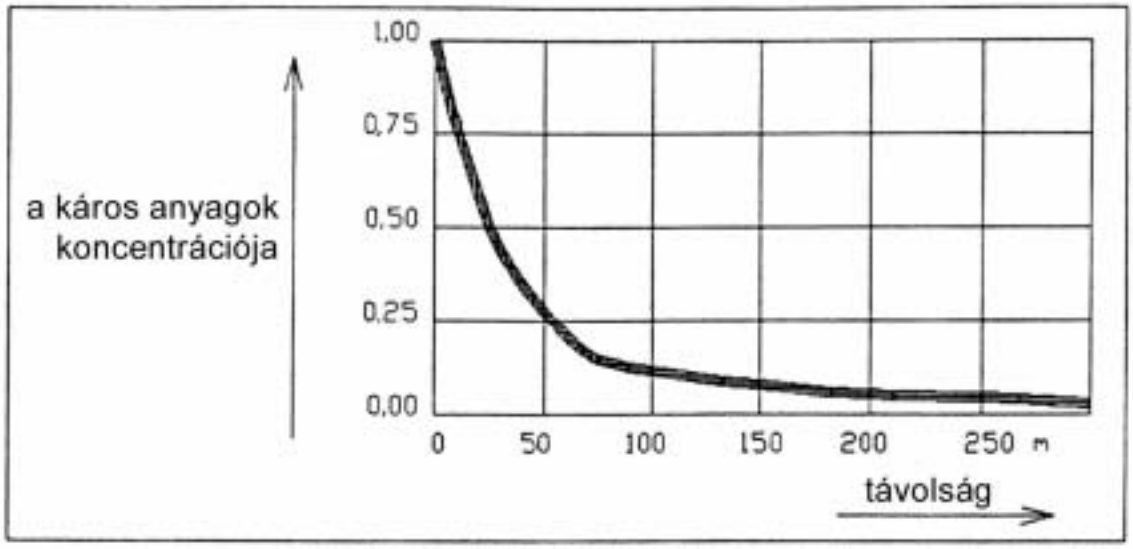

A fenti ábrából látható, hogy a gépjárművekből származó egészségkárosító anyagok koncentrációja még az 50 méteres távolság után is számottevően csökken. A helyzet azonban még ennél is súlyosabb, mivel az idézett jogszabály-helyek szerint a távolságot nem az út szélétől kell számítani – amint az a legtöbb EU-tagállamban elfogadott –, hanem az út tengelyétől. Ez azt jelenti, hogy az út szélétől számított védőtávolság minden esetben kisebb – esetenként akár jóval kisebb –, mint 50, illetve 100 méter.

Figyelembe kell venni azt is, hogy a gépjárművek által kibocsátott vegyületek között számos olyan is akad, amelyek igen kis koncentrációban is ártalmasak lehetnek az egészségre. Ez abban az esetben is fennállhat, ha ezek az anyagok nem haladják meg a jogszabályban előírt határértéket. A rákkeltő anyagokkal kapcsolatban például a környezeti levegő tisztasági körülményeiről szóló MSZ 21854–1990 számú országos szabvány a következőket rögzíti: „a megadott határértékek nem zárják ki az egészségkárosodás lehetőségét”. Tehát környezet- és egészségvédelmi okokból minél nagyobb védőtávolságot szükséges biztosítani.

Tekintettel a várható környezeti, egészségi és gazdasági hatások jelentős mértékére, rendkívül fontosnak tartjuk, hogy a T. Alkotmánybíróság mielőbb határozatot hozzon az említett jogszabályhely alkotmányellenességével kapcsolatban.

Tisztelettel:

Beliczay Erzsébet
elnökhelyettes

Lukács András
elnök

1465 Budapest, Pf. 1676 • Telefon: (1) 411-0509, 411-0510
Fax: (1) 266-0150 • E-posta: levego@levego.hu • Honlap: www.levego.hu